

Goede maar onvoorspelbare functie na patello-femorale prothese. Een prospectieve cohortstudie.

Anke Kornuijt¹, Walter van der Weegen² en Thea Sijbesma²
St. Annaziekenhuis, Geldrop

Achtergrond

Patiënten met knieklachten door ernstige geïsoleerde patello-femorale artrose komen, als conservatieve therapie en/of eerdere chirurgische interventie onvoldoende effectief blijkt, in aanmerking voor een patello-femorale prothese (PFP, figuur 1a en b). Doordat het eerste type PFP een hoog revisiepercentage kende is een tweede generatie PFP ontworpen. Ook in het St. Anna ziekenhuis wordt een tweede generatie PFP (iBalance, Arthrex GmbH) toegepast. Echter, in de literatuur is weinig bekend over het functioneren na een tweede generatie PFP.

Vraagstelling

Primair: "Hoe functioneren patiënten met een iBalance PFP 1 jaar post-operatief gemeten middels patient-reported outcome measures (PROMs)?"

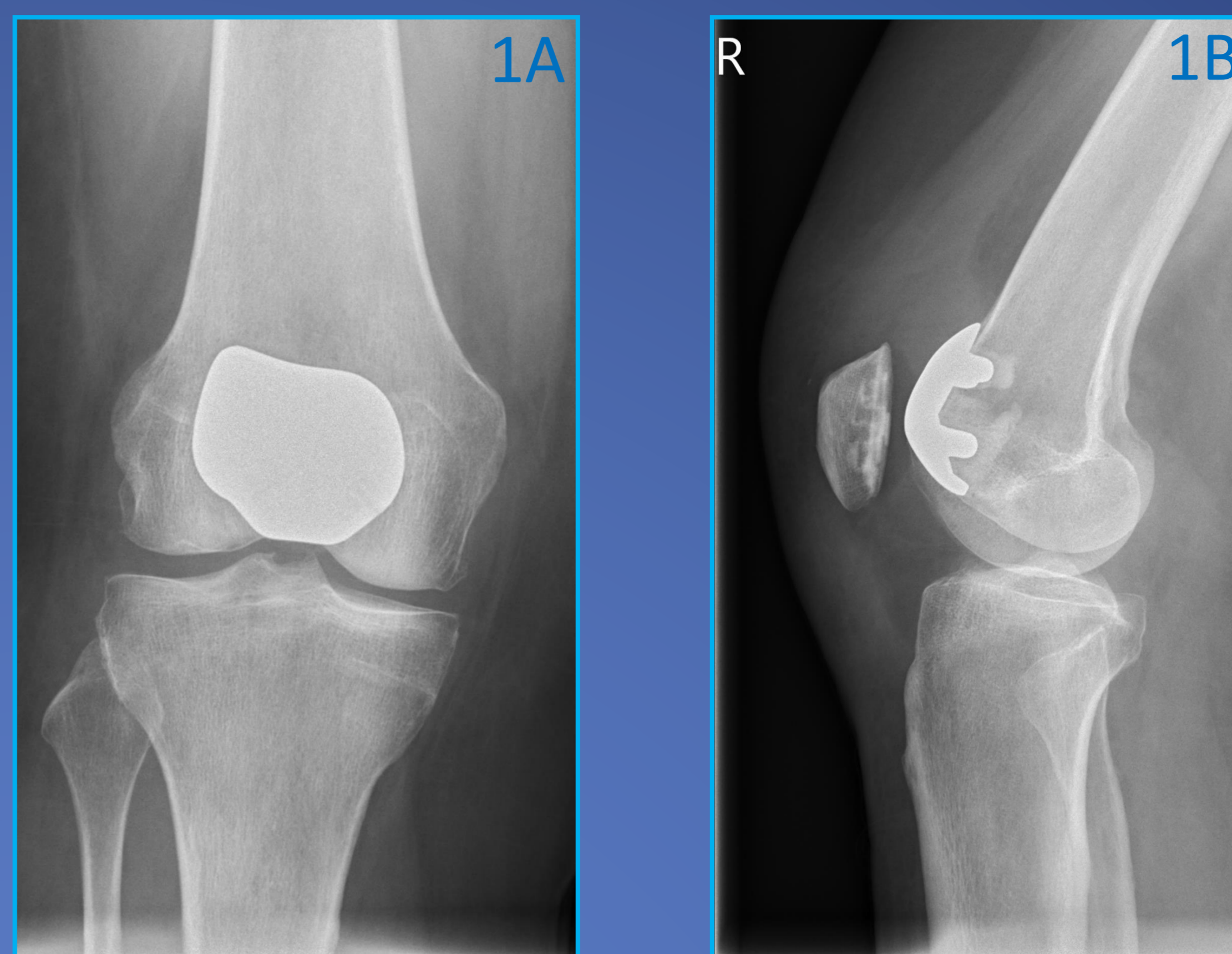
Secundair: "Wat zijn de complicaties (<1 jaar) bij patiënten met een PFP?"

Methode

Prospectieve cohortstudie van januari 2014 tot april 2017 van alle opeenvolgende patiënten die een PFP geplaatst kregen. Demografische gegevens werden verzameld evenals PROMs (pre-operatief, 3, 6 en 12 maanden na de ingreep). Gemeten werden:

- Pijn in rust en tijdens activiteit: Visual Analogue Scale (VAS; 0 (geen pijn)-100 (maximale pijn)).
- Functioneren: Oxford Knee Score (OKS; 0 (slechtste score)-48 (beste score)).
- Kwaliteit van leven: EuroQol (EQ-5D thermometer; 0 (slechtste score)-100 (beste score)).

Peri- en post-operatieve complicaties en revisies werden gedocumenteerd. Alle patiënten kregen standaard een verwijzing voor fysiotherapeutische behandeling.

Figuur 1a: anterior-posterior en 1b: laterale röntgenfoto van een tweede generatie patello-femorale prothese

Resultaten

Van de 1409 knieprothesen in de onderzoeksperiode waren er 24 patello-femoraal (1.7%), 20 vrouwen versus 4 mannen, gemiddelde leeftijd 56 jaar. Pijnscores één jaar post-operatief waren significant verbeterd ten opzichte van pre-operatief, zowel in rust (52.9 versus 16.8, $p = 0.005$) als tijdens activiteit (70.2 versus 20.3, $p < 0.001$), evenals functiescores (OKS: 21.8 versus 37.0, $p < 0.001$) en kwaliteit van leven (44.1 versus 73.7, $p < 0.001$). Vanwege aanhoudende klachten waren vier revisie operaties (16.7%) nodig: 1x plaatsing patellabutton en 2x revisie naar totale knieprothese, 1x revisie patella button gecombineerd met tuberositas osteotomie vanwege patella instabiliteit.

Conclusie

Het relatieve en absolute aantal patiënten met een PFP is zeer gering, waardoor de fysiotherapeut maar incidenteel met deze patiënten in aanraking komt. Pijn, functioneren en kwaliteit van leven kunnen sterk verbeteren maar het percentage patiënten met aanhoudende klachten is hoog, ondanks dat alle patiënten fysiotherapeutisch werden behandeld.

Implicatie fysiotherapie

Fysiotherapeuten krijgen maar zelden de kans om ervaring op te doen met de behandeling van patiënten die een patello-femorale prothese hebben gekregen. Bij tegenvallende resultaten is het onduidelijk of aangepaste fysiotherapeutische behandeling het resultaat positief kan beïnvloeden. Meer onderzoek naar de optimale fysiotherapeutische behandeling van deze kleine patiëntengroep is nodig.

